

vedstadsområdet har for tiden et beskatningsgrundlag pr. indbygger, der ligger under hovedstadsområdets gennemsnit. Dermed får alle kommuner uden for hovedstadsområdet tilskud i landsudligningen, mens hovedstadskommunerne, der indgår som en samlet kommune, hverken får tilskud eller betaler direkte til ordningen. Udligningsordningen er i stedet »statsfinansieret«, dvs. finansieret af det samlede statstilskud til primærkommunerne.

- en *hovedstadsudligning* der alene omfatter kommunerne i hovedstadsområdet. Denne udligning er i modsætning til landsudligningen ikke statsfinansieret, men ren mellemkommunal. Der udlignes 90 pct. af forskellene i beskatningsgrundlaget.
- en *amtskommunal udligning* for alle landets amtskommuner. Der udlignes 85 pct. af forskellene mellem landets amtskommuner.

Ud over ovennævnte udligningsordninger ydes der et særligt tilskud til primærkommuner, der har et beskatningsgrundlag pr. indbygger, der er lavere end 85 pct. af landsgennemsnittet. Tilskuddet beregnes ud fra forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og grænsen på 85 pct. af landsgennemsnittet. Der udlignes 40 pct. af denne forskel, således at der for kommuner med særligt svagt beskatningsgrundlag i alt udlignes 90 pct. (landsudligningen på 50 pct. plus 40 pct.) i forhold til det fastsatte udligningsgrundlag.

For hovedstadsudligningen og udligningen for kommuner med svagt beskatningsgrundlag gælder en såkaldt »overudligningsbestemmelse« (loft for udligning), der skal sikre, at kommunerne ikke kan miste mere end 90 pct. af en indkomstfremgang - f. eks. i forbindelse med en øget ligningsindsats.

Ud over de nævnte udlignings- og tilskudsordninger findes der i medfør af lov om kommunal udligning og generelle tilskud en række andre tilskuds- og udligningsordninger, herunder bl.a. tilskud til vanskeligt stillede kommuner, tilskud til vanskeligt stillede kommuner i hovedstadsområdet, tilskud til større øer, udligning af amtskommunernes AIDS-udgifter, udligning af kommunernes udgifter vedrørende udlændinge og flygtninge mv.

4. Foreslåede ændringer af tilskuds- og udligningssystemet

4.1. Forbedret udligning for kommuner med et svagt beskatningsgrundlag

I Landdistriktsudvalgets betænkning nr. 1242, december 1992, og i Regeringens handlingsplan for landdistrikterne, oktober 1993, er det foreslået, at hensynet til landkommunernes ressourcegrundlag

skal indgå i en kommende revision af tilskuds- og udligningssystemet. I dag ydes der tilskud til kommuner, som har et beskatningsgrundlag på mindre end 85 pct. af landsgennemsnittet. En forhøjelse af denne grænse til 87 pct. vil både gavne de kommuner, der allerede modtager tilskud, og inddrage et større antal kommuner under ordningen.

Beregnet på baggrund af den foreløbige tilskudsopgørelse for 1994 vil forøgelsen af udligningsgrundlaget fra 85 procent til 87 procent svare til en forøgelse af det samlede ekstra tilskud til kommuner med svagt beskatningsgrundlag fra 305 mio. kr. til 439 mio. kr. Tilskuddet finansieres af det samlede statstilskud til primærkommunerne, men de byrdefordelmæssige forskydninger for de øvrige kommuner vil være beskedne.

For yderligere at styrke udviklingen i landdistrikterne indgår det endvidere i regeringens handlingsplan for landdistrikterne, at der ved fordelingen af tilskuddet til vanskeligt stillede kommuner, jf. lovforslagets § 19, inden for en beløbsramme på 5 mio. kr. vil blive taget særligt hensyn til kommuner, der iværksætter udviklingsprojekter i landdistrikterne. Indenrigsministeriet vil anvende op til 5 mio. kr. af tilskuddet til vanskeligt stillede kommuner i overensstemmelse hermed.

4.2. Forbedring af tilskud til kommuner med socialt belastede boligområder.

I »Regeringens Byudvalg« er der stillet 30 forslag, der skal sætte en positiv udvikling i gang i belastede boligområder. Tre af disse forslag vedrører tilskuds- og udligningssystemet.

a. Forøgelse af tilskuddet til særligt vanskeligt stillede kommuner.

I rapporten fra »Regeringens Byudvalg« er det foreslået, at det tilskud til kommuner med særlige vanskeligheder, som hidtil årligt er aftalt med Kommunernes Landsforening, lovfæstes og forøges. Formålet er at muliggøre tilskud til kommuner med særligt belastede boligområder.

Det foreslås derfor, at tilskuddet forøges med 10 mio. kr. i henholdsvis 1995, 1996 og 1998, svarende til ekstra midler i 1995 på 10 mio. kr., i 1996 på 20 mio. kr., i 1997 på 30 mio. kr. og i 1998 på 40 mio. kr.

b. Forøgelse af puljen til vanskeligt stillede kommuner i hovedstadsområdet.

Størrelsen af problemer i forbindelse med visse boligområder er ujævnt fordelt, ikke mindst mellem hovedstadskommunerne. Det er derfor i Byudvalgets rapport foreslået, at den af samtlige hovedstads-